

บทที่ 1

บทนำ

ความสำคัญและที่มาของปัญหาที่ทำการวิจัย

จังหวัดปราจีนบุรีตั้งอยู่ในภาคตะวันออกของประเทศไทย โดยทางทิศเหนือติดกับจังหวัดนครราชสีมา ทิศตะวันออกติดกับจังหวัดสระแก้ว ทิศตะวันตกติดกับจังหวัดนครนายก และทิศใต้ติดกับจังหวัดฉะเชิงเทรา สภาพภูมิประเทศตอนบนเป็นที่ภูเขาและที่ราบสูง มีพื้นที่อุทยานแห่งชาติ 3 แห่ง คือ อุทยานแห่งชาติทับลาน อุทยานแห่งชาติเขาใหญ่และอุทยานแห่งชาติปางสีดา และเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าจำนวน 4 แห่ง คือ เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าคลองเครือหวายเฉลิมพระเกียรติฯ เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าดงใหญ่ เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าเขาอ่างฤๅไน และเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าเขาสอยดาว พื้นที่ตอนล่างเป็นที่ราบลุ่มแม่น้ำปราจีนบุรี ซึ่งประกอบด้วยลุ่มน้ำสาขาแม่น้ำหनुมานและลุ่มน้ำสาขาปราจีนบุรีตอนล่าง (<http://www.haii.or.th/wiki/index.php>, http://www.prachinburi.go.th/plan_2547/front/front2.htm) ปัจจุบันจังหวัดปราจีนบุรีมีการปรับปรุงและพัฒนาพื้นที่ผืนป่าและลุ่มน้ำบางส่วนเป็นชุมชนเมืองเป็นผลทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงทางสภาพแวดล้อมและระบบนิเวศของป่าในพื้นที่รวมแหล่งน้ำบริเวณใกล้เคียงส่งผลกระทบต่อหลายด้าน ทั้งทางตรงและทางอ้อมต่อสัตว์บกและสัตว์น้ำโดยเฉพาะกลุ่มสัตว์น้ำจืดที่มีการเจริญเติบโตในแหล่งน้ำ อันได้แก่ หอยฝาเดียวและหอยสองฝา ซึ่งเป็นกลุ่มสัตว์ที่มีความสำคัญทางระบบนิเวศ การศึกษาครั้งนี้เป็นการสำรวจถึงความหลากหลายชนิดของหอยทากบกและหอยน้ำจืดในจังหวัดปราจีนบุรี โดยข้อมูลที่ได้จะเป็นข้อมูลพื้นฐานสำหรับการจัดการด้านการอนุรักษ์และใช้ประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติอย่างยั่งยืนต่อไป

วัตถุประสงค์ของโครงการวิจัย

- 1 ศึกษาความหลากหลายชนิดของหอยน้ำจืดและหอยทากบกที่พบในพื้นที่จังหวัดปราจีนบุรี
- 2 เพื่อเก็บรวบรวมตัวอย่างและข้อมูลของหอยที่พบในพื้นที่จังหวัดปราจีนบุรี รวมทั้งนำผลที่ได้มาใช้ประโยชน์ในการพัฒนาฐานข้อมูลและองค์ความรู้เกี่ยวกับหอย และนำองค์ความรู้ที่ได้ถ่ายทอดสู่ชุมชนในพื้นที่
- 3 เพื่อเป็นข้อมูลพื้นฐานเกี่ยวกับความหลากหลายชนิดของหอยในประเทศไทย สำหรับการศึกษาด้านความหลากหลายทางชีวภาพ และการวิจัยอื่น ๆ เพื่อการอนุรักษ์และใช้ประโยชน์จากทรัพยากรอย่างยั่งยืนต่อไป

ขอบเขตของโครงการวิจัย

ศึกษาความหลากหลายชนิดของหอยน้ำจืดและหอยทากบกที่พบบริเวณพื้นที่จังหวัดปราจีนบุรี โดยทำการสำรวจเก็บเชิงปริมาณทุก 2 เดือนครั้ง รวมระยะเวลา 3 ปี โดยกำหนดจุดสำรวจตามถิ่นอาศัยของหอย เช่น ภูเขา ป่า อ่างเก็บน้ำ ลำน้ำสาขา เป็นต้น จัดบันทึกลักษณะของพื้นที่ที่ทำการสำรวจ และค่าปัจจัยทางกายภาพบางประการ โดยในปีงบประมาณ 2557 ทำการเก็บตัวอย่างหอยน้ำจืดและหอยทากบกจากบริเวณแม่น้ำปราจีนบุรีตอนล่างและลำน้ำสาขารวมถึงพื้นที่ป่าไม้บริเวณใกล้เคียง